

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Synlig læring & trivsel i skolen - udfordringer og perspektiver

Venka Simovska, Lone Lindegaard Nordin og Line Anne Roien

Forskningsprogrammet Læring for Omsorg,
Bæredygtighed og Sundhed (LOBS)

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Et perspektiv på trivsel

Men først rettes blikket mod jer!

- Hvad oplever I, er de tre væsentligste udfordringer i forhold til trivsel i skolen i dag?

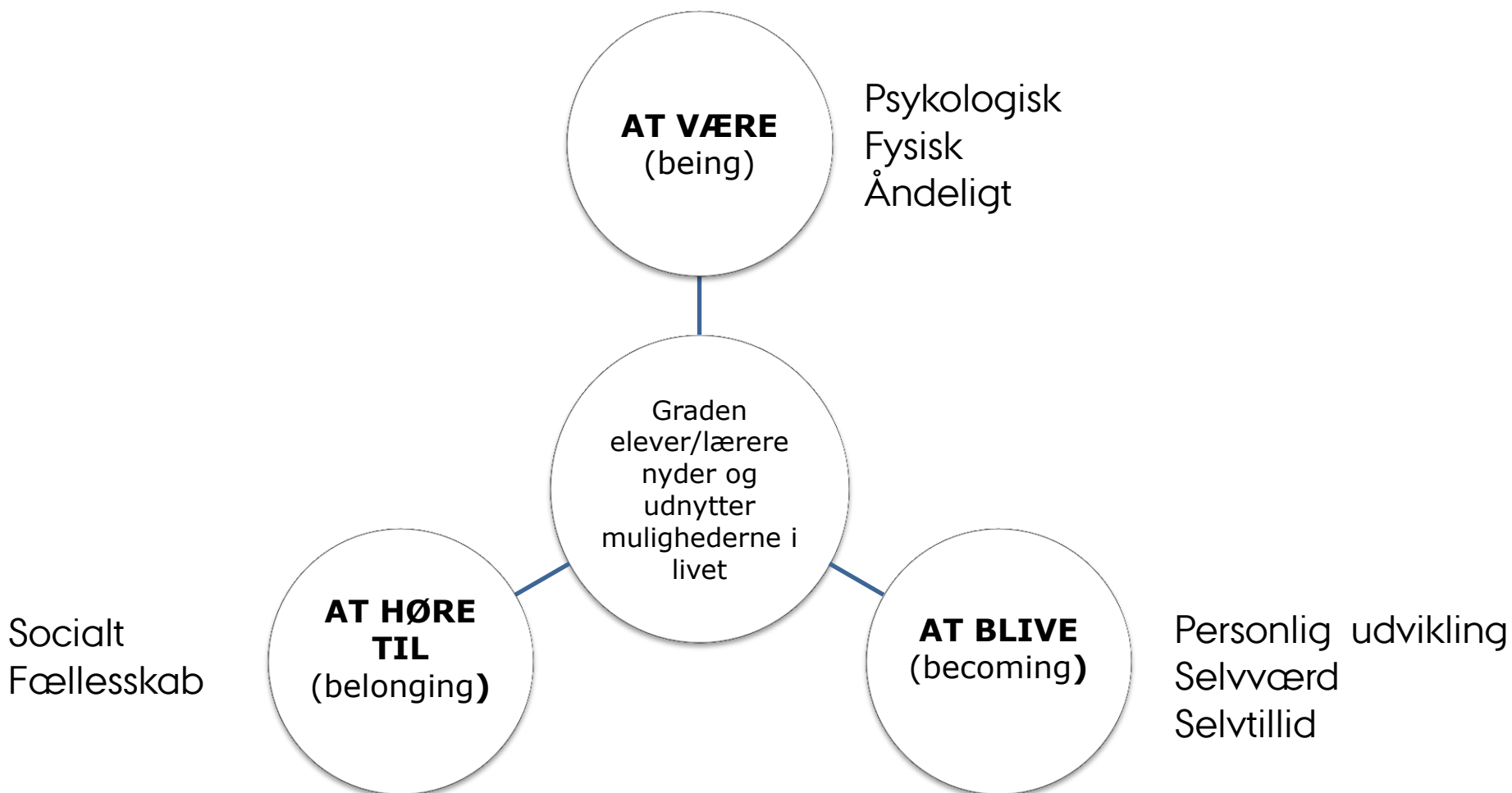

Det kritiske sundhedspædagogiske blik

- Trivsel indgår som et af de overordnede mål i reformen – men der er en modsætning mellem de forskellige indsatsområder
- Der er en risiko for, at der fokuseres på *måling* af trivsel på bekostning af *udvikling* af trivsel
- Fokus på skolens miljø og ikke kun det enkelte individ som baggrund for udvikling af trivsel og sundhed
- Lærernes og skolens øvrige ansattes trivsel er ligeså vigtig som elevernes
- Ingen sundhed uden trivsel

Trivsel – mental sundhed

Den trivselsfremmende skole – national og international udvikling

En skole, der konstant har fokus på at udvikle elevernes kapacitet til at lære, leve og lege (WHO, 1991)

- Det “Europæiske Netværk af Sundhedsfremmende skoler” (ENHPS - SHE) blev etableret af WHO i 1991
- Danmark har været medlem af det europæiske netværk siden 1992
- SOL-netværket (Sundhed, Omsorg, Læring) – nationalt forum (praksisniveau)

Skolens miljø – ‘the whole school’ approach

- *Det fysiske og æstetiske miljø:*

Hvordan er de fysiske rammer på skolen; lokale størrelse og indretning; indeklima; lysforhold; inventar; skolegårdens udformning; udsmykning og vedligeholdelse

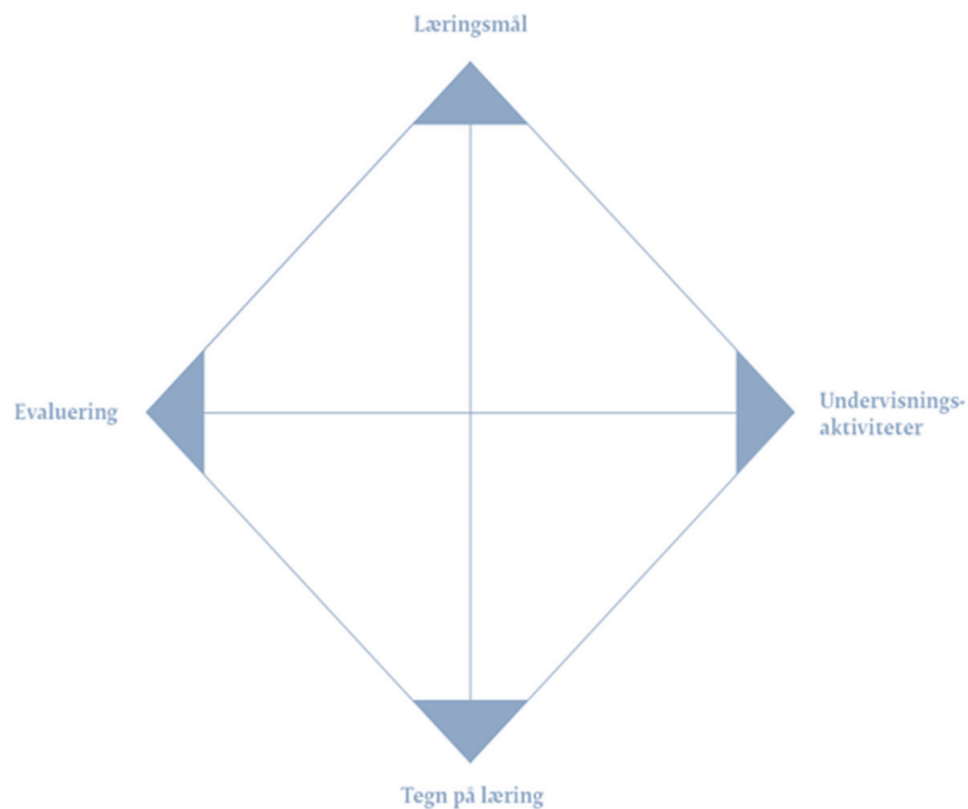
- *Det psykosociale og organisatoriske miljø:*

Hvordan er kulturen og atmosfæren på skolen; skolepolitikker (fx mobbe- og sundhedspolitikker); lederskab; relationerne mellem ledere/lærere, lærere/lærere, lærere/elever, elever/elever; samarbejde med lokalområdet

Synlig læring & fremme af trivsel

Kan reformens fokus på læringsmålstyret undervisning fremme (elevernes) trivsel?

Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

Eleverne skal i emnet sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab udvikle **kompetencer til at fremme sundhed og trivsel**. Eleverne skal opnå forståelse for den betydning, som livsstil og levevilkår har for sundhed og trivsel, samt af samspillet mellem sundhed, seksualitet og familieliv.

Stk. 2. Eleverne skal beskæftige sig med egne og andres erfaringer og undren i emnet for at medvirke til udvikling af **engagement, selvtillid og livsglæde** samt støtte den enkelte i udvikling af egen identitet i samspil med andre. Emnet skal endvidere medvirke til, at eleverne opnår erkendelse af egne grænser og **rettigheder** samt forståelse for andres.

Stk. 3. I sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab skal eleverne udvikle forudsætninger for, at de i fællesskab med andre og hver for sig kan tage kritisk stilling og handle for at fremme egen og andres sundhed.

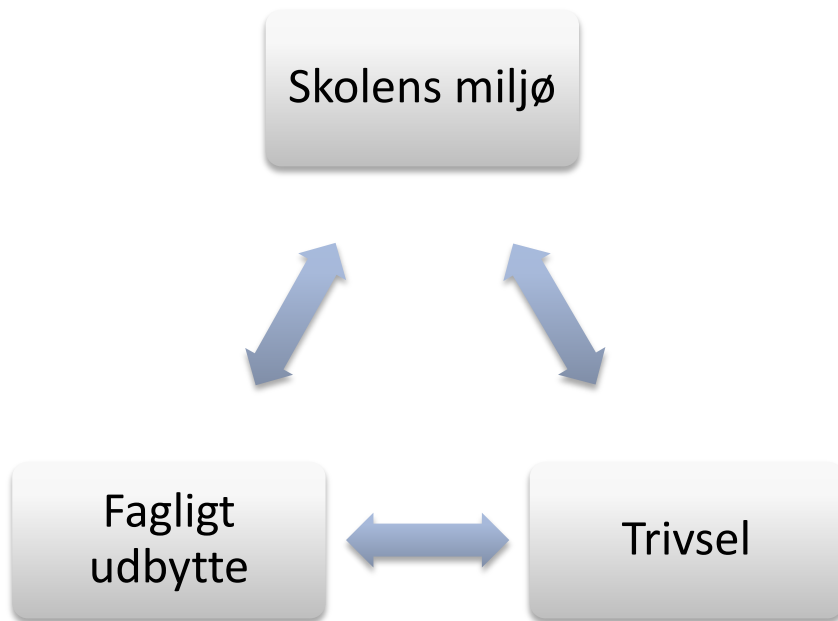

Kompetencemål (SSF)

Kompetence- område	3. klasse	6. klasse	9. klasse
Sundhed og trivsel	Eleven kan forklare, hvad der fremmer sundhed og trivsel i eget liv	Eleven kan fremme sundhed og trivsel på skolen	Eleven kan fremme egen og andres sundhed og trivsel med udgangspunkt i demokrati og rettigheder
Køn, krop og seksualitet	Eleven kan samtale om mangfoldighed i forhold til krop og køn med udgangspunkt i eget liv	Eleven kan analysere mangfoldighed i køn, krop og seksualitet	Eleven kan vurdere normer og rettigheder for krop, køn og seksualitet i et samfundsmæssigt perspektiv

Skolens miljø, trivsel og fagligt udbytte

- *Et godt undervisningsmiljø og øget trivsel understøtter elevernes faglige og sociale udvikling - og er er tæt forbundet med elevernes læring*

(Rambøll & AU, 2014)

Trivselsfremmende undervisning

- Undervisning baseret på en *deltagerorienteret tilgang* øger elevernes engagement, motivation og ejerskab af undervisningen (Simovska, 2012; 2015)
- *Deltagelse* fremmer elevernes trivsel, læring og handlekompetence, fordi undervisningen har udgangspunkt i virkelighedsnære interesser og prioriteringer hos eleverne (Carlsson & Simovska, 2012)
- *Handlekompetence* øger elevernes evne til at deltage i demokratiske samfundsprocesser (Simovska, Pedersen, Magne-Jensen og Broström, 2015)

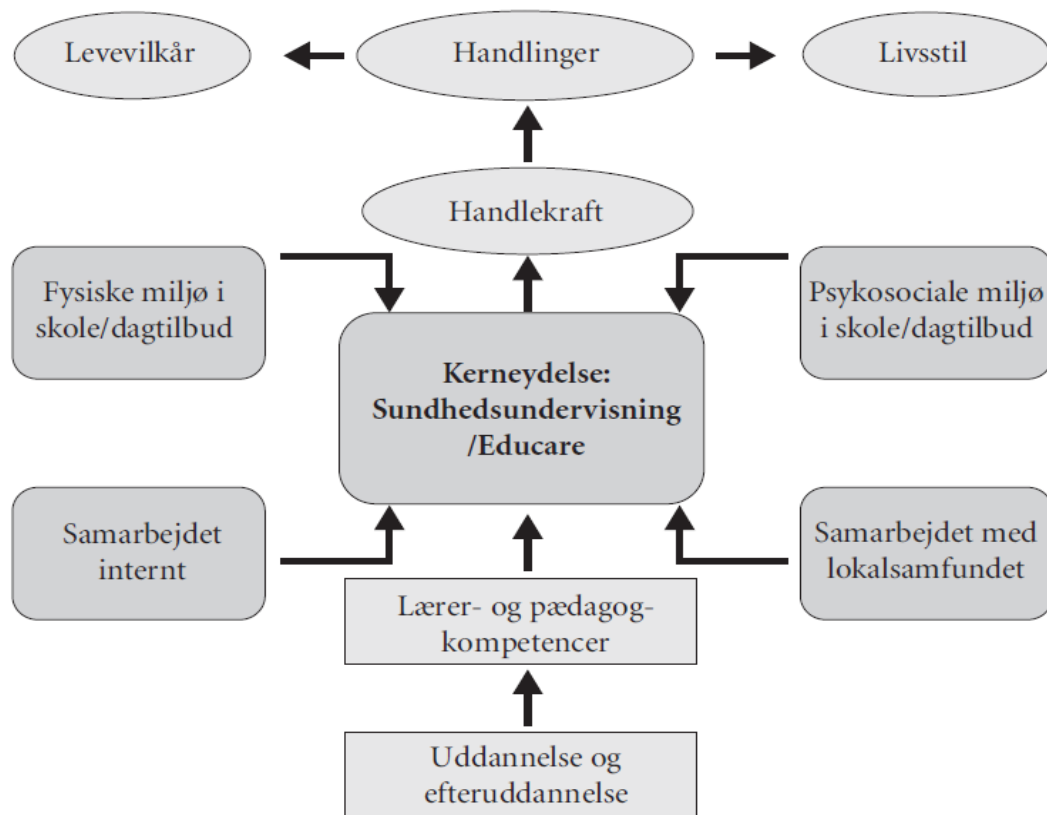

Trivsel, læring og effekter

- Giver øget tilstedeværelse (reducerer pjæk) og nedsætter antallet af elever, der ikke gennemfører uddannelsen (frafald) (Wilson, Gofredson & Najaka, 2001)
- Eleverne præsterer bedre i matematik og sprogfag (Brown et al., 2004)
- Eleverne bliver bedre til problemløsning og planlægning (Greenberg et al., 2004)
- Øger elevernes faglige præstation (Barry, Clarke, Jenkins & Patel, 2013)

Den trivselsfremmende skole

Simovska, Pedersen, Magne-Jensen, Broström, 2015

Figur 2: Komponenter i en sundhedsfremmende skole/et sundhedsfremmende dagtilbud (tilpasset fra Sørensen og Koch, 2009).

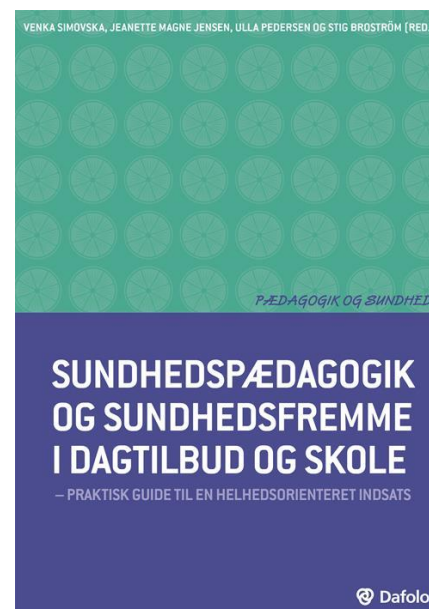
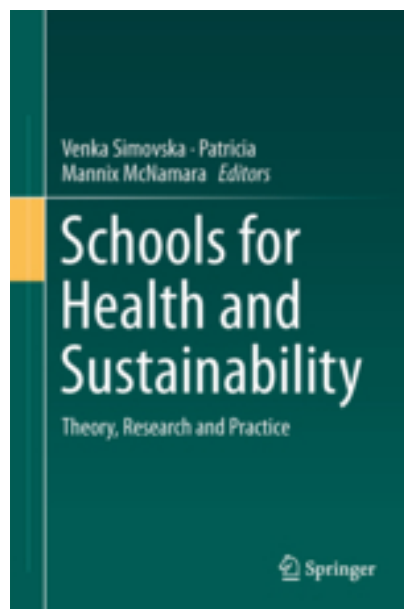
Spørgsmål

- Ud fra modellen om den trivselsfremmende skole, hvad opfatter I så, som det vigtigste i forhold til at øge trivslen?
- Hvilke eksempler kender I til, hvor skolerne arbejder helhedsorienteret med trivsel?
- Oplever I, at skolens fokus på faglighed og målstyring sker på bekostning af elevernes (og lærernes) trivsel?
- Oplever I, at det er tydeligt i reformen, hvad skolerne skal gøre for at fremme trivsel?

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Tak for jeres opmærksomhed og deltagelse!

Venka Simovska: vs@edu.au.dk

Lone Lindegaard Nordin: lln@edu.au.dk

Line Anne Roien: lianr@edu.au.dk

LOBS (Læring for Omsorg, Bæredygtighed og Sundhed):
[http://edu.au.dk/forskning/omraader/laering-for-omsorg-
baeredygtighed-og-sundhed-lobs/](http://edu.au.dk/forskning/omraader/laering-for-omsorg-baeredygtighed-og-sundhed-lobs/)